

Moc, stát, politika a materiální kultura každodennosti

Materiální kultura SANb1019/2019

Úterý 12:00, U33

Kateřina Čanigová



Co nám říkají kuchyně o genderu, etnicitě, národnosti, náb. oženství, rase, věku, třídě a psychice osob? Kdo je používá a jak? Jaký typ kuchyně na obrázcích chybí? Např. na základě textu od Millera

- kuchyně se vzpomínkami z cest, suvenýry, kdo má v kuchyni pohlednice?
kuchyně etnických menšin, výrazně dekorované kuchyně, kuchyně s diy výrobky jako z fleru, fake rurální vzhled, fake komín a dlaždice nebo fake trámy.....

Miller 1988

- Terénní výzkum kuchyní u 40 participantů/ek konkrétního bytového komplexu v severním Londýně – nájemní městské bydlení „Council Housing“, popis kuchyní u menšího počtu participantů/ek
- Jak obyvatelé dekorují své kuchyně - cílem bylo **zjistit jak se identické vybavení mění s tím, jak v něm žijí různí lidé - pomocí self design**
- „Teorie bydlení proto musí být teorií spotřeby“
- **obraz obecního bydlení** - odraz kontroly, kterou vykonává stát obecně, a je odrazem kontroly, kterou vykonává kapitalismus jak nad pracovištěm, tak nad rozdělováním zdrojů.
- Jak je to politické? kuchyně jako ženská sféra - **efektivní odstranění z politického a veřejného prostředí, podporováno ženskými časopisy, které ideologicky reprodukuje patriarchát**
- do it yourself movement - nová role (a jediná) pro muže v domácnostech – liší se v závislosti na národnosti

- rozdíl mezi kuchyní s funkčními předměty vs. kuchyně která má spoustu předmětů odkazujících na minulost a život člověka
 - etnicita se významně promítá na vzhledu kuchyně
 - práce vykonávaná v kuchyni a sociální vztahy spotřeby
 - lidé kteří byli osamělí a depresivní neměli v kuchyni dekorace
- > kuchyně jako sociální aréna, kde se objekty stávají integrálními aspekty procesů které konstruují sociální vztahy

Co je dle vás a textu ostalgie a westalgie?

- Jak se tyto koncepty vztahují k našemu kurzu? Jak souvisí s materiální kulturou?
- Jak souvisí s tématem přednášky? **Moc, stát, politika a materiální kultura každodennosti**
- <https://art.ceskatelevize.cz/inside/ar-t-chiv-ostalgie-a-westalgie-prijemne-vzpominani-i-nebezpecna-relativizace-minulosti-r88Ze-r88Ze>

Ostalgie

- Ostalgie je **původně německý termín, který označuje stesk východních Němců po některých aspektech života v bývalé NDR.** Výraz vznikl jako složenina německých slov Osten (východ) a Nostalgie (nostalgie)

Napište si předměty, které spadají do kolonky
“stýskání po komunismu”.

Na co jako společnost vzpomínáme?

Jaké předměty zažívají revival?

LIDL kuchyně lidlu.cz od pondělí 19. října

RETRO týden

paulus ihnačák

HERMELIN 100 g 19,90

HORALKY 50 g, 100 g – 13,80 Kč 6,90

KOPOLA 2,1 l – 6,95 Kč 13,90

1960 kofola original recipe

KDYŽ JI MILUJES, MENÍ CO SEŠIT.

Nabídka zboží platí od 19. 10. do 25. 10. 2015 nebo do vyprodání zásob. Chyby v tisku vyhrazeny. Ceny jsou bez dekorace. Lidl si vyhrazuje právo změnit v balení a variantě nabízeného zboží. Oděry možný jen v obvyklém množství. REGION CZ – 42/2015

LIDL Správná volba

RETRO týden

OD PONDĚLÍ 29. ČERVNA

LIDL Správná volba

RETRO týden

OD PONDĚLÍ 8. ČERVENCE

MÁSLO v papírovém pergamentu, 82 % tuku, 1 kg = 119,60 Kč

PASTEROVANÉ SMETANY 250 g **29,90**

STAROPRAMEN SMÍCHOV pivo světlé výčepní, záloha na lahev 3 Kč, 1 l = 17,80 Kč **8,90** 0,5 l

MILA retro edice, 100 g = 17,80 Kč **8,90** 50 g

Nabídka zboží platí od 29. 6. do 5. 7. 2020 nebo do vyprodání zásob. Chyby v tisku vyhrazeny. Ceny jsou bez dekorace. Lidl si vyhrazuje právo změnit v balení a variantě nabízeného zboží. Oděry možný jen v obvyklém množství. REGION CZ – 27/2020

KOKA KAKAOVÉ SUŠENKY S KOKOSEM

ESÍČKA KAKAOVÉ SUŠENKY S KOKOSEM

ZLATÉ DERBY/ KOKA/ESÍČKA 100 g = 11,06 Kč / 100 g = 9,05 Kč **19,90** 180 g / 220 g

TERMIX TVAROHOVÝ DEZERT s příchuťmi vanilka/šlehačka, 100 g = 5,44 Kč **4,90** 90 g

SVJANSKÝ MÁZ zlatá na lahve 3 Kč, 1 l = 17,80 Kč **8,90** 0,5 l

Nabídka zboží platí od 8. 7. do 14. 7. 2019 nebo do vyprodání zásob. Chyby v tisku vyhrazeny. Ceny jsou bez dekorace. Lidl si vyhrazuje právo změnit v balení a variantě nabízeného zboží. Oděry možný jen v obvyklém množství. REGION CZ – 28/2019

Buchli 2002

Článek ukazuje, jak stát působí na podobu domácnosti, s jakými motivy
Byt = životní styl/lifestyle, dizain,

Domkom - - založeno jako radikální projekt kooperativního bydlení/ hnutí
→ přetransformoval se na každodenní život v bytě

Masivní výstavba

Sovětský domov a jeho proměna **stalinistická éra vs. Post-stalinistická moderní**

Vliv státu a strany na domácí sféru a život uvnitř domácnosti

„Encyklopedie domácí ekonomie“ a další žurnály, které předávaly jasnou a ideální představu o podobě domácnosti, interiéru, nábytku a dekorací

Z monofunkčních domácností na multifunkční – transformovatelný nábytek – jedna funkce vhodná pro prezentaci, další schovány (postel)

Buchi 2002

- Proti maloměšťáctví – drobné buržoazii, lidé s omezenými rozhledy a zastaralými názory, snaží se získat prostředky vyšších tříd ale cíle zůstávají nízké, nižší původ a snaha dostat do velkoburžoazie
- Pokoj sloužil k setkávání přátel, můžeme vidět jako příklad bytové semináře – neformální občanské vzdělávání
- bydlely v něm i třígenerační rodiny - jedly, spaly, spaly v jednom pokoji.
- Konzumní zboží byl nedostatek – **zaměření se na rearanžování prostoru a eliminaci předmětů v prostoru**, interiér by měl být jednodušší, méně zdobený
- **oficiální státní politika vytváří plán toho, jak budou vypadat byty**
- **potřeba redekorovat interiér** - spojena se svátky, svátek práce a oslava říjnové revoluce - jasně daný čas, kdy je volno od práce a lidé se mají věnovat bytu
- -> stalinismus legitimován protože se stát zaměřoval na domácí sféru, kterou kontroloval
- byt - každodenní život - referuje to ke každému aspektu každodenního života - jídlo, oblečení, domácí matkultura a rodinný život
- -> Vše v socialistické domácnosti odkazovalo na vládnoucí režim – vše bylo plánované a velmi dobře promyšlené
- Pokud se vzpomíná na historii – přebírá se státní ideologie daného režimu

Seriály

- Vyprávěj
- První republika
- Devadesátky
-?

Ostalgie

- Můžeme se zásobit v retro týdnech v Lidlu nebo si koupit tašku s východoněmeckým Amplemannem. Obchoduje se ale i se specifickou materializací historie, se kterou se můžeme setkat v soukromých muzeích připomínajících buď celkově dobu vlády Komunistické strany anebo některý z jejích aspektů. V naší přednášce se zaměříme na komerční „muzea komunismu“, která často cílí zejména na cizince. Podíváme se na to, jak s historickou materialitou nakládají a jakou minulost návštěvníkům vlastně představují. Jádrem našeho příspěvku bude reflexe našeho pobytu v Krytu 10-Z v Brně, který nyní hostí (n)ostalgičtý hotel, muzeum, a který se k místní historii a ideologiím vztahuje i prostřednictvím retro kantýny pod vedením kuchařské tváře Lidlu, Marcela Ihnačáka. (Nyklová, Gibas)

<https://my.matterport.com/show/?m=Yrd7tRnXzq2&brand=0>



Zdroje

- <https://mistnikultura.cz/berte-vsechno-co-vypada-stare-antikomunismus-a-ostalgie-v-muzeich-komunismu-blanka-nyklova-petr>
- Zdroje obrázků: google.com